

Bruxelles, den 1.2.2018
SWD(2017) 448 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUME AF KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

Forslag til

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvaliteten af drikkevand (omarbejdning)

{COM(2017) 753 final} - {SWD(2017) 449 final} - {SWD(2017) 451 final}

Resumé
Konsekvensanalyse af et revideret drikkevandsdirektiv 98/83/EF
A. Behov for handling
Hvorfor? Hvad er problemstillingen?
Sikkert drikkevand har afgørende betydning for folkesundhed og trivsel. Vandforurening eller -mangel medfører store samfundsmæssige og økonomiske omkostninger. REFIT-evalueringen af direktiv 98/83/EF – en opfølgning på det første europæiske borgerinitiativ Right2Water – bekræftede, at dette direktiv opfylder sit formål om at beskytte menneskers sundhed mod skadelige virkninger af forurening af ledningsvand. Evalueringen, høringer af interesserede parter og Revisionsretten afdækkede fem problemområder: 1) forældede kvalitetsstandarder, 2) forældet tilgang, 3) fleksible bestemmelser om, hvilke materialer der må komme i kontakt med drikkevand, skaber en hindring for det indre marked, 4) manglende gennemsigtighed og adgang til aktuelle oplysninger for forbrugerne og for kompleks rapportering, 5) ca. 2 mio. mennesker har ingen adgang til ledningsvand ifølge borgerinitiativet.
Hvilke resultater forventes der af initiativet?
Med initiativet tilsigtes det at sørge for en bæredygtig forsyning med drikkevand af høj kvalitet i de kommende årtier ved at modernisere drikkevandsdirektivet.
Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan?
Beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet, fjernelse af hindringer for det indre marked, forbedring af adgang til vand og bæredygtig forvaltning af vandforsyningen kan ikke i tilstrækkelig grad opnås af medlemsstaterne alene. Borgerne, medlemsstaterne og erhvervslivet er afhængige af EU-dækkende fælles og ajourførte standarder for drikkevandskvalitet.
B. Løsninger
Hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige løsninger er overvejet? Foretrækkes en bestemt løsning frem for andre? Hvorfor?
På baggrund af de konstaterede løsninger i konsekvensanalysen blev to politiske pakker overvejet; de indeholder begge 1) en udvidet og ajourført liste over parametre, 2) tilskyndelse til en risikobaseret tilgang, 3) fjernelse af hindringer for det indre marked for så vidt angår produkter, der må komme i kontakt med drikkevand, 4) tilrådgivningsstillelse af intelligent information til forbrugere og mere målrettede rapporteringsforpligtelser. Den anden pakke omfatter endvidere 5) forbedret og lettere adgang til drikkevand. Begge de foretrukne politiske pakked løsninger svarer bedst til initiativets generelle målsætning, idet de udnytter synergien mellem en udvidet liste over parametre og den fulde anvendelse af den risikobaserede tilgang og derved maksimerer sundhedsmæssige fordele, samtidig med at omkostningerne mindskes. Den anden pakke vedrører mere direkte "adgang til vand", som det europæiske borgerinitiativ "Right2Water" påpegede, herunder en forpligtelse til at sørge for, at sårbare og marginaliserede befolkningsgrupper har adgang til sikkert drikkevand.
Hvem støtter hvilken løsning?
Vandleverandører og myndigheder slog kraftigt til lyd for en udvidet og ajourført liste over parametre og indførelsen af den risikobaserede tilgang. Erhvervslivet, forbrugerne og myndighederne bakkede kraftigt op om fjernelsen af hindringer for det indre marked. Forbrugerne bakkede op om øget gennemsigtighed og bedre adgang til vand for alle. En del af vandleverandørerne var ikke overbevist om, at der er behov for øget adgang til intelligent information. Flaskevandsindustrien anfægtede, at forbruget af vand på flasker anvendes som en indikator for forbrugernes tillid til ledningsvand.
C. Den foretrukne løsnings virkninger
Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers fordelene ved de vigtigste af de mulige løsninger)?
Begge de foretrukne pakker vil sikre en bæredygtig forsyning med drikkevand af høj kvalitet. Indførelsen af en konsekvent risikobaseret tilgang ville forbedre sammenhængen med andre politikker, bl.a. vandrammedirektivet, og give mulighed for bedre at udpege potentielle forureningskilder, mindske risici og derigennem i højere grad målrette behandlings- og kontrolindsatsen. Begge pakker vil nedbringe antallet af mennesker i Unionen, som er udsat for en potentiel sundhedsrisiko, fra 20 mio. til mellem 4,7 og 4,1 mio. Risikoen for en potentiel langsigtet marginal effekt og deraf følgende sundhedsudgifter vil ligeledes blive nedbragt. Med øget gennemsigtighed i forbindelse med vandforsyningen kan forbrugerne tilskynde leverandørerne til at yde ressourceeffektive tjenester. Tiltroen til ledningsvand vil blive styrket, hvilket fører til yderligere gunstige samfunds- og miljømæssige virkninger: forbruget af flaskevand mindskes med ca. 17 % (i forhold til 2015), og dermed nedbringes udledningen af drivhusgasemissioner og plastforureningen. Byrden som følge af

rapporteringsforpligtelser vil blive mindsket, ved at der kun skal afgives væsentlige oplysninger (overskridelser og hændelser) til Kommissionen.
Hvilke omkostninger er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers omkostningerne ved de vigtigste af de mulige løsninger)? Drikkevandssektorens aktuelle årlige omkostninger beløber sig til 46,3 mia. EUR og forventes at stige til 47,9 mio. EUR i 2050. De betydelige gavnlige sundhedsmæssige fordele ved en mere sikker drikkevandsforsyning indebærer kun moderate ekstraomkostninger. Pakkerne medfører en anslået yderligere forhøjelse af etableringsomkostningerne på 5,9 - 7,3 mia. EUR¹. Beskæftigelsen i vandforsyningssektoren forventes at ville øges mellem 17 000 og 26 000 fuldtidsækvivalenter, men vil aftage med 9 000 fuldtidsækvivalenter ifølge referencescenariet. Omkostningerne væltes stort set over på forbrugerne, men EU-midler eller nationale politikker kan mindske denne påvirkning. Betragtes den prismæssige overkommelighed, vil pakkerne forhøje husholdningernes vandudgifter fra 0,73 % til mellem 0,75 % og 0,76 % af en gennemsnitlig husstandsindtægt. Den gennemsnitlige omkostning pr. husstand, der for 2015 anslås til 229 EUR, vil forhøjes mellem 7,90 EUR og 10,40 EUR pr. år. Da medlemsstaterne har skønsmæssig (f.eks. til at yde tilskud), vil de reelle omkostninger sandsynligvis blive lavere. Nedbringelsen af forbruget af flaskevand kan hjælpe husholdningerne med at udligne omkostningerne med ca. 600 mio. EUR.
Hvordan påvirker den foretrukne løsning virksomhederne, herunder de små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomhederne? Vandleverandørerne udsættes for den største påvirkning. Sondringen mellem små og store leverandører vil blive opretholdt og præciseret. Blandt andet vil mindre leverandører drage fordel af en forenklet og faseopdelt gennemførelse af den risikobaserede tilgang. Samlet set vil ændringerne udmønte sig i yderligere beskæftigelsesmuligheder. Pakkerne vil påvirke SMV i behandlings- og analysesektoren gunstigt (den sekundære beskæftigelsesvirkning kan stige til 1 000 arbejdspladser). I modsætning til de potentielle, mindre ugunstige virkninger for flaskevandsindustrien forventes gunstige virkninger for produkt- og materialefremstillingssektoren, for SMV, for markedsadgang og innovation samt IKT-sektoren.
Vil den foretrukne løsning få væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder? Moderniseringen af en velgennemført eksisterende lovgivning vil få begrænsede virkninger for de nationale budgetter og forvaltninger. Hovedpåvirkningen for myndighederne hidrører fra nedbringelsen af den administrative byrde i kraft af forenklet rapportering (et fald på 0,35 mio. EUR i driftsomkostninger). Medlemsstaterne vil skulle gennemføre lovgivningen og kan opstille specifikke nationale risikovurderingsplaner og/eller -retningslinjer sammen med uddannelse.
Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger? De årlige besparelser med hensyn til reduktion af hindringer på det indre marked anslås til 669 mio. EUR, men disse besparelser sker potentielt på bekostning af visse nationale produktgodkendelsesorganer. Bestemmelserne i den anden pakke vil bidrage til at forbedre adgangen til vand (6. mål for en bæredygtig udvikling).
D. Opfølgning
Hvornår vil foranstaltningen blive taget op til fornyet overvejelse? Senest 12 år efter gennemførelsen i national ret skal Kommissionen evaluere direktivet. Revisionsklausuler med henblik på regelmæssigt at tilpasse tekniske bilag til den videnskabelige udvikling vil blive opretholdt.

¹ Forskellen i årlige driftsomkostninger mellem de to politikpakker betragtes som ubetydelig.